

Vedtak i Transportklagenemnda - Kollektivreiser

Sammendrag

Manglende gyldig billett - feil billettkategori.

Dato

19.06.2018

Saksnummer

2018-00940

Tjenesteytere

AtB AS

Klager har i det vesentlige anført

Klagers datter, på 17 år, hadde ved en feil kjøpt studentrabattert billett og ikke ungdomsbillett. Dette resulterte i at datteren ble ilagt gebyr på bussen 3. januar 2018 da hun ikke fremviste gyldig studentbevis.

Klager viser til at det ikke er noen forskjell på prisen mellom studentbillett og ungdomsbillett og at det således ikke er noen grunn til å ilegge tilleggsgebyr. Kontrollørene hadde bekreftet at datterens alder falt inn under vilkårene for ungdomsbillett, men valgte likevel å statuere sin makt å utstede et gebyr i stedet for å veilede skoleelever om å kjøpe ungdomsbillett. En slik fremgangsmåte finner klager svært provoserende. I denne saken var det ikke tale om at datteren hadde forsøkt å lure til seg rabattert billett, men at hun valgte feil billettkategori på grunn av uvitenhet.

Klager krever derfor at AtB frafaller det ilagte gebyret.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Klagers datter ble den 3. januar 2018 ilagt tilleggsgebyr da hun ikke kunne legitimere sin rett til studentrabattert billett ved kontroll.

Det avgjørende ved bruk av rabatterte billetter, er at man oppfyller retten til rabatt innen den billettkategorien man reiser med. AtB har beveget seg bort fra det som kalles personlige reisekort. Det innebærer at man kan låne bort sitt reisekort til andre personer som oppfyller vilkårene for samme reisekategori, uavhengig av hvem sitt navn som står på kortet. Det er derfor ikke av betydning om man oppfyller retten til å reise med billett med tilsvarende pris, dersom man ikke oppfyller retten til den kategorien som man faktisk reiser med. For å illustrere forskjellen så koster en 30-dagersbillett for én sone kr 305,-, både for honnør og for barn. Likevel kan ikke et barn bruke bestemoren sin

billett, da barnet ikke oppfyller vilkårene for honnørrabattert billett. Det avgjørende er billettkategorien, ikke billettens pris.

Ved bruk av studentrabattert reisebevis må den reisende kunne fremvise bevis på at vedkommende er student. Det fremkommer av AtBs regelverk at hvis beviset skal være akseptert som gyldig studentbevis må det inneholde vedkommende sitt navn, fødselsdato, studiested, samt vise hvilket semester det gyldig for. Dersom den reisende ikke kan fremvise gyldig bevis på rabattert billett ved kontroll, så vil hun bli ilagt tilleggsgebyr. Dette fordi en rabattert billett kun er gyldig når den fremvises sammen med rabattbevis.

AtB er et aksjeselskap som eies av Trøndelag fylkeskommune og er derfor bundet av forvaltningsmessige hensyn, slik som krav til likebehandling og forutberegnelighet. Det innebærer at det ikke er rom til å forskjellsbehandle de reisende. Det er den reisende sitt ansvar å påse at hun har gyldig reisebevis når hun går om bord i bussen, og det er hun som må bære risikoen ved å kjøpe billett innen feil billettkategori. Kontrollørene kan ikke vektlegge subjektive forhold hos den enkelte passasjer, og har ikke adgang til å la være å ilegge tilleggsgebyr i de tilfellene der det er grunnlag til å ilegge gebyr. Dersom AtB hadde åpnet for denne bruken av skjønn, ville det ledet til en usaklig forskjellsbehandling og det ville vært vanskelig å etterleve en praksis som sikrer forutberegnelighet for våre kunder.

AtB velger på grunnlag av ovennevnte å opprettholde tidligere avgjørelse i saken og viser til tidligere begrunnelse.

Nemnda bemerker

Klagers datter ble ved kontroll på bussen 3. januar 2018 ilagt tilleggsavgift fordi hun reiste med feil billettkategori, studentkort som hun ikke var berettiget til å benytte.

Nemnda bemerker at det etter AtBs regelverk, jf. §§ 2 og 7 kreves at det under reisen kan vises dokumentasjon for rett til rabattert billett og at gebyr kan ilegges dersom dokumentasjon ikke fremlegges.

Nemnda bemerker at datteren hadde feil billettkategori og at vilkårene for å ilegge gebyr dermed var til stede.

Klager viser til at datteren ikke hadde forsøkt å lure til seg rabattert billett, men at hun valgte feil billettkategori på grunn av uvitenhet. Klager viser videre til at det ikke er noen forskjell på prisen mellom studentbillett og ungdomsbillett.

Nemnda er enig med AtB at det er den reisendes ansvar å påse at man kjøper riktig billett.

Nemndas flertall, nemndas leder og bransjerepresentantene Aarre og Krogh, kan ikke se at det er grunnlag for å anbefale at tilleggsavgiften frafalles. Flertallet har forståelse for at reaksjonen kan virke streng, men av hensyn til reiseforetakene er det behov for en konsekvent praksis. Reisekortene til AtB er upersonlige. Billetten/kortet kan således benyttes av mange så lenge de oppfyller vilkårene til billetten - her aldersgrense på en ungdomsbillett. At billetten som lå på reisekortet har samme pris som studentbillett endrer ikke på vilkårene til den enkelte billettkategori.

Mindretallet, forbrukerrepresentantene Grannes og Sørлие, viser til at klager til tross for å ha valgt feil billettkategori, faktisk har betalt det samme for en billett som varer like lenge og har samme geografiske utstrekning som den periodebilletten klager skulle ha valgt. Mindretallet kan heller ikke se at det i praksis kan være noen annen vinningshensikt i å velge feil kategori. Mindretallet viser her til at både student- og ungdomsbillett er upersonlige og dermed fritt kan lånes ut forutsatt at låntaker også oppfyller vilkårene for rabatten. Mindretallet vektlegger for øvrig det faktum at datteren selv har kjøpt billett. Mindretallets vurdering vil kunne stille seg annerledes dersom man reiser på feil billettkategori med lånt billett. Mindretallet finner i denne saken at det er urimelig å opprettholde gebyret og anbefaler at gebyret frafalles.

Nemnda finner i samsvar med flertallets begrunnelse ikke å kunne anbefale at gebyret frafalles.

Vedtak

Transportklagenemnda Kollektivtransport finner ikke å kunne anbefale at klager gis medhold.

Nemndas representanter

Anne Austbø (leder)

Else Anette Grannes (Forbrukerrådet)

Kristoffer Sørлие (Forbrukerrådet)

Kristin Aarre (Ruter)

Hege Forsberg Krogh (Hedmark Trafikk)